

BOKANMELDELSE

Nilssen, Olaug (2017)

TUNG TIDS TALE

Anmelder: Johan Peter Magnus

Olaug Nilssen har ansvar for flere bøker. Viktigste er "Få meg på, for faen; 2005" og skuespillet "Stort og stygt; 2013". Jeg leste "Få meg på, -" som morsom, ironisk og skarp harselas med seksualitet, oppvekst og hjelpeløshet. Den treffer fortsatt blink som satire, selv om mye har endret seg siden 2005. Dramaet "Stort og stygt" skildrer nøden, ja, nøden, i en familie der barnet er funksjonshemmet. Gjennom kompakte, nakne scener slynger skuespillet slitet, usikkerheten, fortvilelsen og raseriet ut mot publikum. For familier med funksjonsfriske barn er det nær umulig å forestille seg livet i en funksjonshemmet familie. Bevilgende politikere synes i hvert fall ikke å forstå det, skriver Nilssen. "Stort og stygt", er slik god oppvarming til årets roman "Tung Tids Tale". Her skildrer Olaug Nilssen forholdet mellom seg og sin dypt funksjonshemmede sønn. I de fleste kapitlene, korte og helt uten filter, blir lesingen en medopplevelse av hverdagene mellom en mor/Olaug Nilssen/forfatteren (ja, hvilken benevnelse skal vi bruke?) og sønnen. Handlingen legges til bilturer og vandring (for å roe ham ned), våkenetter med tanker som tomles rundt, slik de tunge og klissvåte plaggene bare detter og detter i vaskemaskinen, og beskrivelser av guttens krevende atferd. Hvordan gutten med stor kraft klyper mor i ansiktet når hun steller ham, og hvordan mor kjemper mot og reflekterer rundt trangten til å slå tilbake, hardt. Og kanskje boken brøler (Nilssen bruker selv det ordet) aller høyest når hun skildrer hvordan møter med andre mennesker i hverdagslige situasjoner kollapser, fordi andre mennesker overhode ikke klarer å sette seg inn i, men blir skremt, når de aner det tunge som denne familien bærer på.

Et tidsperspektiv anlegges ved at mor gjennom hele boka, over flere måneder, går og venter på vedtak om avlastning og omsorgslønn. Noen kapitler gjengir telefonsamtaler med saksbehandlere som synes like hjelpeløse som henne selv, når det gjelder å få hjelpen på plass, og vi blir med på møter med fagfolk av både forstandig og uforstandig type.

For høyskolene gir boka en super case til mange forskjellige diskusjoner og oppgaver i mange utdanninger. Skal du revidere pensumlisten? Ta ut noe og sett inn Tung Tids Tale. Vi trenger litt ekte levende konkret slit, garantert fri for enhver evidens!

Denne boka har mange lag. For denne anmelderen, som selv har prøvd å la være å fuske i omsorgsyrker i noen år, er det selvsagt umulig å lese boka som en ren roman og ikke som dokumentarisk bidrag til fagutvikling og som politisk pamflett. Boka er alt dette. Olaug Nilssen klandrer politikerne for mangelfulle hjemmetjenester og omsorgslønn til familier med funksjonshemmede barn. Hun skriver at politikerne rett og slett ikke skjønner. Men kanskje hun skulle vært enda klarere på at politikerne dermed ikke er unnskyldt. Når det gjelder fagfolk og saksbehandlere går hun etter min mening for langt i å unnskyldte dem ved å forklare at de er underlagt politikerne. Men det er de jo ikke. De har et eget selvstendig ansvar. Og de kan ikke si at de ikke skjønner. Så hvorfor brøler ikke fagfolk høyere, i kor med Olaug Nilssen?

Olaug Nilssen slår seg modig fram i meget vanskelig terreng. Les boka. Bli sliten. Les en gang til.